

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, candu concedu ajutôriile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatôria.

Brasiovu 15/3 Augustu 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Cea mai importanta conditiune de pace.

Din tôte conditiunile de pace primite si subscribe la Nikolsburg, cea mai importanta, mai departe mergatôre si bogata de urmari neprevédute este scôtorea totala a imperiului austriacu din confederatiunea germana, adica din corpulu si organismulu Germaniei, lipsirea ei de titlu de a se mai poté nuni putere germana si lasarea Germaniei cu totul in gratia si la buna placere a Prusiei, séu mai bine a regelui si a barbatiloru ei de statu.

Acésta prefacere séu adica revolutiune radicala de statu, causata mai de aprôpe prin infricosiatele perderi avute in batalia dela Königgrätz stôrse lacrimi amara din ochii pangermanistiloru, carii sperandu ca Austria isi va reasedia pe capulu unui membru alu casei domnitôre corón'a imperiului germanu, asteptá totuodata, cá dupa aceea Germania se se intinda preste tóta Ungaria si Dacia pana la gurile Dunarii, adica pana la Marea négra. De aceea in gura si in condeiulu pangermanistiloru imperiulu austriacu erá totuodata putere curatu nemtiésca. Din acésta cauza acei ómeni iubitori de cuceriri au facutu regimulu austriacu *reu fôrte multa, pentruca ei cu amerintiátorea loru pretensiune au ténutu in grija si temere necurmata pe tôte popórale austriace, care nu voia a fi germanisate.*

Ungureni centralisti inca sunt separati fôrte reu pe conditiunile dela Nikolsburg. Acei centralisti adica asteptasera mai multu: cá Prusia se ia totuodata tôte tierile germano-slave, se le intrape in Germania pentru vecii veciloru, éra pe Cas'a domnitôre se o mane la Bud'apest'a, unde se fia silita a reintregi (kiegészíteni) pre oum dicu ei, corón'a santului Stefanu cu Galitia si Lodomeria, cu Moldov'a si Valachia, cu Serbi'a, Bosni'a si Hertiegovin'a si asié a forma unu imperiu mare cu suprematia si cu limba maghiara.

Óre inse este si cineva, carele cu tôte infricosiatele perderi si cu tôte greutatile cate voru mai urma din aceleasi preste noi, se afle totusi unu felu de mangaiere, ba tocma bucuria in susu atins'a conditiune dela Nikolsburg? Noi asié credemu ca se afla si ómeni de aceia, séu tooma partite, de nu si natiuniintregi, care in cele intemplate in decursulu lunei Iuliu vedu curatu man'a providintiei ceresci. Toti carii recunoscu necesitatea unui statu mare in mediulu Europei, adica acolo unde se afla imperiulu austriacu; toti patriotii caroru li s'a uritu de predile de bani si de sange cate a facutu Austria in cursu de ani cincideci in favórea unitatii germane, trebue se se bucure ca popórale imperiului austriacu scapa pentru totuodata inoai de unele nevoi mai mari cá acelea. Preste acésta tôte natiunile cate avea cauza instulata a se teme de germanisare, voru incepe a resuffa mai usioru.

Ci se remanemu deocamdata pre langa partea materiala a cestiunii, carea se si poté pricepe mai bine.

De ar avea Austria astadi toti banii la unu locu oati s'au cheltuitu in Lombardo-Venetia numai dela 1815 încóce, fara cá se'i mai póta scóte din acea tíera, ea ar fi de siguru datóre cu unu miliardu (o miie de milióne) mai pu cinu. Ce e dreptu, venitul din Lombardo-Venetia erá mare, adica la 40 milióne fl., spesele inse erá si mai mari, adica preste 60 milióne pe anu. Acolo pe unu teritoriu numai de 456 miluri se tiena in timpu de pace mai pu cinu cate 20 mii ostasime, care se platea totu

numai cu argintu; la noi pe 1 miie miluri abié se tieniu oate 10 mii ostasi si se platescu cu oharthia. De s'ar mai adauge la acea suma tôte spesele Austriei facute cu garnisónele austriace ténute de ani 51 in cetatile federatiunii germane si platite totu cu argintu, atunci datorita statului ar mai scadea cu unu altu miliardu; éra déca banii cati s'au cheltuitu la 1820, 1848 et 49 in Itali'a, la 1850 si 1864/5 in Schleswig-Holstein si cei cheltuiti in resboiulu din 1859 si cei din estimpu, cu 20 milióne taleri*), carii se mai platescu pe deasupra, s'aru face intr'o suma, Austria ar mai scadea unu alu treilea miliardu din datorile sale, éra interesele aceloru capitaluri aru fi naintatu cultur'a si fericirea popóraloru austriace pro catu abié isi póte cinevasi imagina.

Ci se vorbimu si aici in cifre, ca altmintrea nu se póte.

In puterea a otului de confederatiune incheietu in congresulu celu mare dela Vien'a in 8 Iuniu 1815 cele 34 staturi mari si mici confederate la Francofurtu s'au indatoratu a téné pentru securitatea Germaniei totudeauna o armata de pace in numeru de 292.082 ostasi regulati de arme diferite, impartiti in 10 corpuri; afara de acea armata trebue se se póte grija si de reserva. Bine, póte-o Germania, védia ea ce va face. Inse nu merge asié, ci Austria erá datóre a da din partea sa óa contingentu 94.822 ostasi compusi in trei corpuri, éra acestea prevediute cu 192 tunuri. Acestu contingentu ilu dá Austria pe fiacare anu óa din partea tieriloru sale germano-slave, candu din contra de ecs. Prusia pentru tôte provinciile sale dá unu contingentu numai de 79.234 ostasi cu 160 tunuri. Venitul confederatiunii erá pana estimpu 249 milióne fiorini mon. conv., séu in val. austr. 261.450.000. La acésta suma Austria erá datóre a contribui pe fiacare anu in proportiunea numerului locuitoriloru din tierile germano-slave oate 1 la sutu. In cetatile Moguntia (Mainz), Landau si Luxemburg trebue se se tiena totudeauna garnisóne numeroze, tunuri si munitiune bogata spre securitate de vreo noua invasiune francésca, séu de revolutiune. Adesea se mai cerea inca si alte garnisóne spre securitatea Germaniei, éra in asemenea casuri niciodata nu se intrebá, déca outare trupe sunt recrutate din tierile germano-slave, séu din alte tieri, ci ele trebuea semérge ori de unde se aflá, éra contributiunea federatiunii inca se platea din tesaurulu comunu alu imperiului, la care contribuemu cu totii.

Imi va re'tórce inse cineva, ca dóra Austria dupa atatea servituri facute Germaniei inca va fi avutu óresicare folóse practioe dela ceea. Nicidecum si niciodata. In puterea aotului séu adica a legaturii staturiloru germane confederatiunea loru erá obligata: 1) a sustiené securitatea din afara, adica in contra staturiloru negermane si nefederate, 2) a ingriji totuodata si de securitatea din laintru a tieriloru confederate, atunci candu s'ar lua la cértá ori bataie unele din ele, 3) a sustiené liniscea publica, adica a'si da ajutoriu in contra revolutiuniloru interne escate din partea supusiloru, 4) a introduce preste totu constitutiuni (artic. 13), a desface potestatea judecatorésca de cea administrativa, a primi drepturi civile generale, a recunosce libertatea de a emigra, desfiintarea unor tace nevoiesie, — egalitatea de drepturi a toturoru confesiuniloru relegiöse.

Cu privire la tierile austriace nici un'a din din acestea conditiuni nu s'a implinitu. Confederatiunea (der Bund) n'a ingrijitu intru nimicu pentru introducerea de constitutiune si egalitate de drepturi in tierile austriace; in 1848/9

*) 1 taleru prusiano face 1 fl. 50 eri austriaci in argintu.

nu a potutu apara pe Austria de revolutiuni; in an. 1866 puterile germane se portara catu cu neaudita perfidia, catu cu o nepasare si poltroneria din cele mai scarbóse, intocma precum aceleasi se portasera totu catra Austria intre anii 1793 si 1809. Acésta fú confederatiunea si au fostu suveranii nemtiesci, carii s'au portatu asié catra Austria. Éra poporulu germanu? a oela nu incetá niciodata a sudui pe Austria si a o privi de incarnatiunea absolutismului, patria bigoteriei, patrón'a ultramontanismului, sugrumatórea libertatii Germaniei. Mai meritá óre, ca pentru asemenea complimente popórale austriace se'si verse si pe viitoru sangele si averea in favórea nemtiloru? Nici o picatura mai multu; germanii remasi in Germania propria cu Prusia sunt la 32 milióne, faca 'si ei de capu ori cum voru vrea, éra popórale austriace se'si védia de capulu si de nevoile loru; éra déca le va trebui oeva dela germani, acolo sunt tractatele comerciale, cartelele, tractatele de vama s. a., fara cá se ne mai punemu sangele si averea pentru ecsistinta si fericirea marei Germanii. — G. Baritiu.

Brasiovu 13 Aug. n. Fric'a de colera inca totu mai aduce din tier'a vecina óspeti din tôte clasele mai alese. Intre cei veniti sunt si trei dintre fostii ministrii, mai multi proprietari de mosii, cativa functionari de statu, unii profesori din Moldova si multi negutiatori. Cateva din aceste familii n'au venitu spre a face cura la invecinatele ape minerale, ci petrecu numai in Brasiovu si prin pregiuru pentru schimbarea aerului. Mai in scurtu ca astadata avem la noi éra o Romania in miniatura. Preasantia S'a parintele Nifonu arhiepiscopulu si mitropolitulu Ungro-Vlachiei inca totu mai petrece la apele dela Valcele, care'i facu fôrte bine, precum au facutu si Preasantie Sale parintelui Alecsandru, arhiepiscopu si mitropolitulu alu Albei Iuliei, carele inca numai luni in 6 Aug. parasi aceleasi ape, la care erá in adeveru o placere a vedé pe acei doi venerabili batrani capi besericesci conversandu unulu cu altulu de multis rebus divinis et humanis. Secretarii Preasantiiloru Sale inca se intalnia desu, n'am auditu inse cá se fia disputatu vreodata din dogmatica. . . . Ce frumósa e tolerantia! —

Multi dintre óspetii nostrii lauda regula si curatia domnitôre in Brasiovu. Tôte sunt relative. Acestu orasiu este mai curatu decatu tôte orasiile moldoromanesci si decatu mai tôte ale Transilvaniei; elu inse ar potea, ar trebui chiaru se fia si mai curatu, numai déca oinstita capitania a cetatii ar avea timpu de a se primbla si pe ulitiile laturale; ba noi ne luamu voia a trage luarea aminte a economului cetatii tocma si la pardosél'a din strat'a vamei cá strata primaria, carea cá cea mai frecventata s'a ruinata fôrte, in catu se poti ingropa pe alocurea bani. Totu asié rogamu pe on. politia, cá impregiurulu promonatei se nu mai sufere copilo de tiegani laieti goli oum 'iau facutu mumasa, ca aici asié ceva nu s'a mai pomenitu, decatu numai in orasiile privilegiate unguresci, éra de cersitorii din alte comune se binevoiesca a curati catu mai curendu stratele, tramitiendu'i cu escorta la urm'a loru, precum se faoea pana la 1861 sub „nemti“; pentruca fiacare comuna este datóre a'fi téné ea insasi pe cersitorii sei; éra la cersitorii nostrii cei cunoscuti de tari si sanetosi se le mai amerintia si cu temnit'a, déca orasiulu n'are lucratoria (Arbeitshaus); totu asemenea se aiba bunatate a opri spre binele celoru bolnavi, alu ómeniloru carii luora cu condeiulu si alu copiloru mici acelea racnete asurditóre de diminétia, precum: Zsipa t, zsipa t. — Meszet, meszet, — Surlát, Surlát, ve-

gyenek s u u r l á t *) , care tóte candu se intalnescu cu sberatele sierbitóreloru si cu seandalele cocieriloru dela fantani, iti vine se fugi din Brasiovu, séu celu pucinu din stratele precum este a caldarariloru, carii au privilegiulu de a ciocani si bocani cu anulu intregu in lucratoitiile de catra strata pana la pericolulu de a te asurdi. —

De va tienea timpulu totu frumosu, este probaveritate, ca unii din óspetii nostrii voru merge si la adunarea asociatiunii nóstre literarie, care se va tienea estimpu la Alb'a Iuli'a (Belgradu) in dilele dintre 27/15 si 31/19 Aug. a. c. Dela Brasiovu pana la Belgradu sunt 26 miluri pe drumu fórté bonu; plat'a la delijanu de 1 persóna este 11 fl., éra la posta ceva mai multu. (Credemu ca membrii asociatiunii au tramisu inainte tacsele anuale la on. comitetu din Sibiu.)

— (Despre temnitie.) „Kol. Közl.“ publica tocma acum o recensiuie fórté interesanta despre locurile de arestu si de prinsori **). Noi la acésta ocaziune indrasnimu a intreba: S'au cercetat mai de curendu temnitiele din tíera, inse fara veste si cu de-ameruntulu? Se soie oati ómeni sunt judecati si cati gemu inca neascultati? Cum se tienu, cum se nutrescu? Ce controla au tribunalele respektive? — Au szolgabirarii dreptulu de a baga pe ómeni nejudicati in temnitia?

Sibiu 10 Aug. 1866.

Prea stimate Domnule! Am cititu in Nr. 58 alu Gazetei despre incunosointiarea concursulu la statiunea de invetiatoriu secundariu la scól'a normale gr. cat. din Orlatu, numai catu mi-iau vóia a observá, ca in resp. incunosointiarea din nitare s'a trecut ou vederea a) terminulu concursulu, care e 30 Augustu c. n. a. c.; b) ca ce felu de scól'a e acést'a, spre a se deosebi de scól'a populara, carea inca existe in Orlatu; c) nu s'a pus, ca la care oficiu protop. si unde se si tramitia respektivii concursurulu loru, decatu numai atat'a, ca la subsemnatulu oficiu protop. fara de a fi pus apriatu? Ar' fi bine, a se intregi cu acésta cuprinsulu concursulu pentru incungiurarea de confusiuni, fiinduca asupra respektiviloru are se si dè opiniunea s'a motivata atatu oficiulu protop. gr. cat. alu Sibiuului, catu si directiunea normale din Orlatu. V. R u s u, protop.

— Protocolulu publicatu in „Telegr. romanu din siedinti'a cea din urma a comitetulu asociatiunii tr. se va reproduce in Nr. viitoru. —

Segislor'a. In 1 Febr. functionarii a cestei cetati si ai scaunulu s'au restauratu in parte prin alegeri noua. Mai. S'a confirmá alegerile. In 4 Aug. dn. comite alu natiunii sasesci Conrad Schmidt esi la Segislor'a spre a instala pe noii functionari, ceea ce se si intempla intre multe cerimonii si veselii din cauza mai alesu, ca astadi in monarchi'a intréga numai natiunea sasésca se bucura in fapta de drepturi constitutiunale.

Se da cu socotél'a, ca dn. comite sasescu va face óresicate visitatiuni oficiale s t r a b a t á t ó r e, asié scii, incognito pe la mai multe tienuturi. —

Din tienutulu **Branului** 11 Aug. Domnule Redactoru! Fiindca in corespondinti'a din 21 Iuliu a. c. publicata in Nr. 55 alu Gazetei Trans. intre altele se face pomenire si de asistintia militaria ceruta de districtulu Fagarasiu spre aducerea fecioriloru cu sil'a pentru asentare, si fiindca cerculu Branului de cativa ani incóce inca face parte din acelu districtu, me affu indemnatu a ve impartasi, ca eri a si inceputu asentarea, de care e vorb'a. Cerculu Branului 'si a implinitu contingentulu seu de 34 recuti fara neci unu feliu de asistintia si numai de voluntari. — Óre cum se potrivese grabirea Fagarasiului, pentru cererea asistintiei militari, cá se aduca cu sil'a pe feciorii consorisi la asentare? Óre nu s'a prea pripitu? De ce nu s'a cerutu asistintia dupa asentare, si atunci inca numai pentru acele cercuri séu comune,

*) Csángó magyar din Sacele.

***) Recensiuinea ce se face asupra unei carti premiate: A börtön ügy múltja és jelene, különös tekintettel Magyar- és Erdélyországra. Irták Pulszky Ágost. et Tauffer Emil.

care nu siar fi implinitu detorinti'a loru. Ma, eu asi mai dice si alta: de ce nu se convingu, indémna si silesco ómenii cei renitenti si prin alte mediulóce la ascultare, de care mediulóce are destule deregatori'a politica, si se nu alege totu numai la asistintia in. gubernu? Mesur'a de sus a causatu multa mahnire fruntasiloru cerculu nostru, pentruca acestu eercu de candu e incorporatu cu Fagarasiulu, n'a patitu cum dice D. corespondinte „asemenea rusine“, Dle Redactoru! Eu asi poté sta bonu, ca o organizare din fundamentu a comuneloru, cu notari harnici romani in fruntea loru, apoi organizarea tracteloru cu popi tractuali activi, precum sunt in comunele branene, ar fi unu mediulocu si guru de a nu mai pati asemenea rusine*). C.

Lapusiulu ungurescu 4 Aug.

Onorata Redactiune! Giurstarile de acumu nu'mi concedu, cá se me dimitu a descrie mai largu fatalitatile prin care au trecut scól'a principala din Lapusiulu ung., de aceea me marginescu numai la urmatórele: Cei ce au pusu fundamentulu la acésta scól'a au prevediutu lips'a ei cea mare; si in adevoru ca de a fostu undeva canduva lipsa de scól'a, aici a fostu si este cea mai neamanabila, asié catu unu institutu cá acesta fara de mare dauna a natiunei nu s'a potutu delatara. — Lauda acelora pré stimati barbati, carii au ajunsu la acésta idea marétia si au colucratu spre ajungerea acestui scopu sublimu si mantuitoriu. — Inse ce se dicu, candu incepù acestu institutu a infiori, intrig'a care nu luora alta decatu ambla si cauta pre cine se inghita, isi viri ghiarele si aici, si cineva sémaná sementi'a discordiei intre fratii de o mama si de unu sange si pe aici.

Dorerea nóstra trebuie se fia inse cu atatu mai mare, ca nu ne intielegemu misiunea, care ne e la toti comuna; a ne solida in fratiésca binevointia spre a poté prospera inaintandu si unii si altii cu ajutorulu celorlalti mai prevediuti or si unde. De ecs. unu individu denuntau veneratului consistoriu din Sibiu scól'a de aici dicundu: „ca in acésta scól'a se desvólta idei prea liberale, ca e propagatóre de catolicismu, si asié tenerimea gr. or. se strica si se periolitésa.“ Urmarile denunciarei fura uneltirile, ca gr. or. se retragu de a mai conferi la acést'a scól'a, si asié respektivii mai bucurosi tramitu prunci la scól'a reformatu de catu la cea romanésca. Acuma intiebu, ca óre unde se desvólta idei mai liberale, unde se periolitésa tenerimea gr. or.? In scól'a nóstra, séu la reformati, pe unde frecuentésa acumu cea mai mare parte din acestu giuru a tenerime gr. orientale. Mi aru fi placutu se fia fostu de facia denuncioantulu mai susu amintitu la esamenulu reformatiloru tienutu in 1 Iuliu a. c. si se fia auditu, cum mi a respunsu unu teneru gr. or. intrebatu fiindu din catehismu despre antai'a porunca alu Ddieu, de sene se intielege, ca in limb'a maghiara. Eaca cum respunde: Toti aceia, carii tienu chipuri si icóne in beserica, luora reu, facu in contra poruncei lui Ddieu, ba sunt chiaru pagani.

Acestea apoi nu sunt idei liberale? ci sunt ortodoxe? Din unii teneri cá acestia apoi póte astepta beserica si natiunea stilpi si aparatori zelosi? — Si óre aflatus'au careva dintre preotii, carii au fostu de facia si au auditu aceste respunsuri, cá se faca lucrulu cunoscutu vener. ordinariatu din Sibiu pentru leuire? Pana acumu credu ca nu. — Aceste modeste observatiuni nici decatu nu le facu din acelu punctu de vedere, ca dóra asiú voli pentru ceva interesu a atrage tenerimea resp. la scól'a nóstra, oi numai pentru aceea, ca aceia pre carii ei interesésa, si potu pune capetu la unu reu asié de mare, si la o crescere asié perversa si daunósa beserice si natiunei, de tempuriu se se ingrigésca si se'i ferésca de idei scalciate si crescere stangacia si abatuta dela calea, ce ni o desémna fericirea comuna. — Ce se atinge de statulu scólei nóstre, credemu si suntemu convinsi, ca va poté susta si de aici inainte, cum

*) E in adevoru lesne a midioloci implinirea acurata a obligatiuniloru din partea poporulu romanu, luora poterea cuventulu unde si unde se afla barbati devolati, activi, in cari se aiba incredere, ca le voiescu bine fara a trage diece pei de pe densi pentru pucin'a ostená; apoi 50 fr., cari s'au apromisu si datu la fiacare voluntariu, au atrasu ér', si midiolocirea de felulu acesta e laudabila. — Red.

a sustatu pana acumu; cu atata mai vřtosu, ca ne a dispusu providinti'a in frunte unu barbatu cu totulu devotatu besericii si natiunii, care in viitoru va lucrá, luora si pana acumu din tóte poterile, cá acésta scól'a se se provéda cu celea de lipse din orice fundu, precum sunt providiute scólele altoru natiuni si confesiuni. Totulu ce ne dóre e, ca n'amu devenitu inca la atata cultura, incatu se scimú preferi rivalitati confesionali binele publicu alu natiunii, care i sucuresce prin sinceritatea colegiala a tuturor celoru de unu sange spre o inaintare mai repede cu puteri unite si mai cu zelu si ingrigire de aprópe, cu tragere de inima, dar' nu cu fortia de ai face renegati, mane poimane si tagadusi. —

Acestea ordini sunt rogata si celelalte diurnale rom. a le primi in multu pretiuitele sale colóne. — D. V.

Partea cea mai interesanta a acestei corespondintie este aceea, intru carea se spune, ca in Lapusiulu tinerimea romanésca de legea gr. resar. invétia catehismulu calvinescu intocma cá si in dilele lui Rákoczy si Apafy; éra de vaieratur'a ce se repetiesce si astadata, pentruca clerulu gr. res. nu sufere nicidecum cá se se faca scóle amestecate pentru ambele confesiuni, spunemu dreptu, ca nu ne potemu mira din destulu. Sunt 14 ani, de candu o miie de gr. resariteni luminati au spus'o si o spunu curatu si cu tóta sinceritatea, cumca ei se temu de proselitismulu apusénu mai tare cá de orice reu in lume. Curatu si respicatu i s'a spusu fratiloru Bohetielu in Iuliu 1862 de catra ordinariatu gr. res. aici la Brasiovu, ca scóle amestecate nu se voru suferi sub nici unu felu de conditiune. Curatu si lamuritu vorbesce mai alesu cerculariulu de atunci episcopescu tiparitu si publicatu in tíer'a intréga in contra scóleloru amestecate. Sciutu este éراسi, ca incercarile de felulu acesta facute intre ordinariatele din Blasiu si Sibiu au caditu cu totulu. Greco-resaritenii nu dau greco-catoliciloru in cele relegióse nici unu felu de crediementu, si ceia se stiiescu de cestia intocma precum se ferescu rom. catolicii de protestanti, séu inca si mai multu. Au nu cercara si r. catolicii sub Haynald a opri pe parinti cá se nu mai cutese a si da pe copii la scóle protestante? Si oati luterani vei gasi pe la scólele r. catolice? Nici cá de raritate. Tocma si aici in Brasiovu s'au intemplat scene fórté interesante in felulu acesta. In casuri de acestea cu totulu indesiertu se provóca cineva la comuniunea intereseloru natiunale, ca nu prinde locu. Se'si ia sam'a oricine, ca de aici incolo este unu felu de umilire a si totu imbié cineva servitiile sale cu scóle amestecate. S'a spusu de atateori, ca nu trebnescu. Va trece inca timpu fórté multu, in care locuitorii transilvani voru fi si remanea mai anteu ómeni de cutare confesiuni, apoi natiunalisti si numai dupa aceea patrioti. Pana la reformatiune sasii si ungaro-secúii érá toti r. catolici, romanii pana la 1700 toti gr. rasariteni. De atunci incóce mai tóte confesiunile ardeleni se privescu pe sinesi de confesiuni totu o data natiunale. Neantii se tienu de romani mai buni decatu unitii, éra acestia din contra se tienu pe sinesi de scutulu natiunalitati romane. Sasii in protestantismu isi vedu mantuirea natiunii loru. Ungurii numescu confesiunea calviniana „orthodoxa magyar vallás“ etc. Din toti, locuitorii gr. resariteni sunt mai de escusatu, pentruca ei au fostu cei mai apasati si mai asupriti, prin urmare firesce si cei mai preputori, carii in tóte umbrele vedu cate o cursa. O asemenea dispusetiune suffetésca nu se póte vindeca in o generatiune si nici in doua.

Intr'aceea din norocire mare unu dreptu prea frumosu remane la fiacare compatriotu, adica dreptulu de a provoca pe oricare confesiune, cá se 'si faca scóle bune, éra déca nu voiesce tocma si candu are midilóce, a da pe cei nepasatori si lenesi in judecat'a publicului intregu. Nu se cauta unde invétia cineva, ci se cauta déca invétia si ce? Inercarea desiérta de atati ani de a face scóle comune, avú mai cu sama acsa umare, ca pe la respektivele comune nu se facura mai nici de unele.

Faca fiacare confesiune numai atate scóle cate comune are séu curate de cate o confesiune, séu inca atatu de numerose, in catu respektivii poporeni se le póta sustiené, apoi se védia generatiunile viitóre, cum o multime diu ticalósele frecari de astadi voru inoeta de sinesi, B.

UNGARIA. Pest'a 7 Aug. Eri nóptea se arestara aici vreo 16 compromisi politici, intre carii ér' se afla si cunoscutulu advocatu Vigilu Szilágyi, cum si colaboratorulu dela „Hon“ (Patria, fóia radicala) anume Árpád Hindy. Arestatii fusera aruncati in casarme. Acestea arestari stau in legamente strinsa cu invasiunea lui Kossuth et Klapka.

— (Unu dialogu intre principele de coróna si intre directorulu museului din Pest'a.)

Sciutu este, cumca Mai. S'a imperatés'a venindu mai pre urma la Bud'a, luà cu sine si pre princii imperatésici. In timpul petrecerei familiei imperatésici in capital'a Ungariei intr'un'a din dilele trecute principele de coróna archiducele Rudolfulu, carele in 21 Aug. implinesce optu ani, petrecutu de curtea s'a cercetà si museulu. Cu acésta ocaziune intre fiitorulu imperatu si intre directorulu museului se incinse urmatoriulu dialogu:

Principele de coróna. — Ce insémna acolea acele doua capete bebrane? — Directorulu. In sémna cumca acésta este despartimentulu anticitatiloru. Pr. de c. Se afla aici monete vechi unguresci? Dir. Se afla Inaltime, acésta aici este dela regele St. Stefanu. Pr. de c. Acesta a fostu celu dinteiu rege alu Ungariei, asié este? Dir. Asié este Inaltime. Princ. de c. Si acesta a fostu omu prea de tréba, asié este? Dir. Unulu dintre cei mai mari regi ai Ungariei. Pr. de c. Se afla dela elu monete de aur? Dir. Nu se afla Inaltime. La noi s'au batutu monete din aur numai cu vreo doua vécuri mai tardiu, eatale: dela Robertu etc. Pr. de c. Si acestea sunt dela Mateiu; asié este, ca acela inca a fostu omu de tréba? Dir. Asié Inaltime, acesta a fostu „Mateiu celu dreptu!“ Pr. de c. Si acesti bani aici au totu insoptiuni unguresci? Dir. Asié este Inaltime, acésta sunt din 1848. Pr. de c. Dara tatalu meu are monete unguresci? Dir. Cu inscriptiuni maghiare? . . . Sunt numai medalii, — eatale Inaltime.

Pr. de c. In salele acestea sunt totu arme unguresci? Dir. Se afla intre ele si altele, dela Husiti, Cruciatu, ale lui Godefried Bouillion, etc. Acestea aici sunt armaturi unguresci. Acésta dinóce este armatur'a lui Ioane Uniades. Pr. de c. Sunt ale acelu beliduce mare? Asié este ca Uniades au fostu omu gloriosu (arataundu pe o statura). Asié a fostu elu? Dir. Nu a fostu asié Inaltime: pe acesta l'au ciotplitu numai nisce mesteri-strica, pentrucá armatur'a se se póta asedia mai la vedere. Acésta aici este camasi'a din sirma de argintu a lui Mateiu Uniades. Pr. de c. Alui Mateiu celu dreptu, fost'a elu frate ou Ioane? Dir. Nu, Inaltime! fratele lui Mateiu a fostu Ladislau, caruia 'i s'a taiatu capulu. Pr. de c. Ce, i s'a taiatu capulu? . . . Dir. (in galeri'a de portrete). Acestea aici sunt dela artistii nostri patrioti; acesta aici . . . Pr. de c. Aha! acesta este tatalu meu? Dir. Asié este Inaltime! éra acestu spatiu голу este pastratu pentru Mai. S'a imperatés'a; portretulu se si afla in lucrare la unu artistu de ai nostrii renumitu, la Wagner. Pr. de c. Asié mam'a inca va fi aici. Dir. Fara indoieála, Acésta aici sunt cei mai renumiti articoli ai nostrii de arta — etc. etc. Acésta aici este portretulu lui Ladislau Uniades facutu de Madarász, a fostu distinsu si la espusitione din Paris. Pr. de c. Este portretulu aceluia caruia 'i s'a taiatu capulu. Dir. Asié este. Pr. de c. Ce pecatu pentru elu sermanulu! . . .

De aici incolo au trecut in despartimentulu sciintieloru naturale, unde Pr. de c. s'a interesatu fórté a intreba despre animalele antediluviane. (Dupa „Magyar Világ“ et „Kol. Közl.“)

— Insemnatatea incercarii revolutionarie este acum cunoscuta de catra totu publiculu. Kossuth, Klapka et consortii loru au intardiatu, ei au fostu insielati de catra aliatii loru, densii n'au potutu reesi cá se scalde tiér'a éra in sange; cu tóte acéstea aliantii'a regiloru cu revolutionarii si strabaterea acestoru cu mana armata pe pamentulu Ungariei in vér'a anului 1866 voru remanea fapte istorice si — pre catu oredemu noi, ele voru fi de invetiatura si pentru regimu si pentru popórale conlocitóre, éra mai anumitu pentru romani Inse care a fostu celu mai deaprópe scopu alu revolutionariloru? Acelasiu se cunosce mai respicatu din faimós'a cuventare infocata tienuta de Szabó adjutantulu lui Klapka in 27 Iuliu la orasiulu Neisse in faci'a legi-

unii maghiare, in presentia generaliloru maghiari si a poporulu nemtiescu adunatu. Dupace a venitu si batranulu generalu Vetter (cunoscutu din 1849), intrandu in patratu intre Eljen intreite si vedendu pe unu ofeiru maghiaru decoratu de regele Italiei standu afara din linia, ii aratà loculu in linia, dupa aceea Szabó desfasurandu stégulu tricoloru ungurescu intre Eljen entusiastice, incepù asié:

„Cunósceți voi colorile aceste?“ — „Le cunósceamu.“ „Bine! Acesta este acelu stégu, pe carele voi maghiari viteji l'ati aparatu atatu de eroicesce in anii 1848 si 1849 si l'ati portatu din biruintia in biruintia. A sositu érași acelu momentu, candu stégulu maghiaru intru apropierea potintelui rege alu Prusiei pe langa concurgerea toturoru patriotiloru se va rearata in Ungari'a, dupa care apoi va urma eliberarea patriei. La privirea acésta stégulu negru-galbinu alu camaradiloru vostrii de arme, carii nu'si au vointi'a loru in armat'a contraria va cadea in pulbere s. c. l. Deci voiti voi apararea acestui stégu cu sangele si cu viéti'a?“

„Cu sangele si cu viéti'a!“ — fù respunsulu.

Dupa acéstea se citira mai multe intrebari, la care legiunea respunse cu: „Juramu!“ Dupa acéstea urmà juramentulu serbatorescu pe stégu. Acum esindu comandantulu unui batalionu dise cam acéstea: „Bine, eata ve dau voua acestu stégu in modu oficialu ou acea convictiune, ca acelasu aparatori mai buni decatu sunteti voi, nu va avea. Eu voiu merge nainte stégului, voi imi veti urma, si nu vomu repausa pana candu nu vomu arunca pe austriaci din Ungari'a afara.“

Acéste cuvente se primira cu Eljen intreitu si legiunea presentà ostasiesce. Dupa aceea se audi din legiune o voce: „Eljen Klapka tábornok!“ Acestu strigatu se primi intre sunetu de tobe cu onórite ostasiesci. Totu acea onórie i se facù si generalulu comite Csáky. — Se citira apoi articuli ostasiesci unulu cate unulu, la carii érași se respunse cu „Juramu“, ou Eljen si cu onori ostasiesci pentru regele Prusiei. Klapka inca cuventà ceva, inse scurtu si incetu. Lui Kossuth inca i strigara Eljen, inse incetu, éra onóre ostasiesca nu i detersa.

Acéstea tóte le avem dupa „Augs. Allg. Ztg.“, dupa „Pesti Hirnök“, „Kol. Közl.“ s. a.

Acum dupace scimu tóte acéstea, cum si celea publicate in Nrii trecuti, se ne punemu si noi romanii intrebaria fórté seriósá ca: déca cumva revolutionarii nu intardié, ci reesia si strabatea pana la Transilvani'a, in acelu casu romanii érași nepregatiti pentru o asemenea catastrofa de ce érá se se apuce, in oatrau érá se dea? Eata pentrece amu disu noi deunadi in Nr. 57, ca déca romanii nu voru da recruti imperatului, voru fi siliti a'i da lui Kossuth. Eata pentrece amu adausu in Nr. tr. privegheti, ca nu sciti ór'a. Emigrantii maghiari pre catu voru fi in viétia nu se voru odichni, si ceea ce nu s'a intemplatu eri, se póte intempla in viitoru. Eata pentru ce trebue se citimu si se ne informamu.

— (Treble in dieces'a Caransebes.) „Albin'a“ publicà nisce articuli scrisi cu multa amaratiune sufletésca despre mersulu trebiloru besericesci si scolastice in nou'a diecesa Caransebes. „Albin'a“ inse mai anume in un'a din notele redactiunii astépta lucruri fórté mari dela siuóde, adica vindecarea releloru si mai anume in florirea scóleloru. Noi din parte-ne inca amu fostu unu siru lungu de ani de aceeași parere si amu lucratu intinsu in aceeași direptiune, pana ce mai pre urma amu imbatranitu si obositu sperandu. Dorimu din totu sufletulu, oá inca „Albin'a“ tinera si muncitóre precum este, se nu ingenunche persecutata, infrenta si amaru desamagita, precum amu patit'o noi pe acelu campu mai spinosu decatu tóte. „Albin'a“ cunosce prea bine ce insémna ultramontanismulu apusénu; óre inse cunosce ea si pe celu resariténu? Se 'si le imagine pe acéstea aliaste strinsu, séu déca mai vrea identice, apoi se'si desfranga manile si se pornésca lupt'a de condeiu peptu la peptu, umeru la umeru, déca se simte in vigórea poteriloru sale.

Denumiri In regimentulu de grauitia romano-banaticu, capitani de cl. II Paul Rotariu si Georgiu Brandii sunt denumiti capitani de cl. I. — Locut. super. Elia Pepa numit. capitan de cl. II. — Sublocut. Ioan Badescu, Elia Flóca, Ion Bacila sunt numiti locutieninti

super. — Subloc. cl. II. Georgiu Vadrariu e numit subl. cl. I. — De subloc. cl. II. sunt numiti: Vasilie Bihoi, Eustac Sabaila, Radu Lalescu. — Locut. super. Petru Sabaila e numit de capitan cl. II. — Elia Anculia e numit de subloc. cl. I. — Locut. super, Andrea Cojocariu e pensiunat. (Alb.)

Consenuarea acelor soldati romani decorati si laudati pentru brav'a purtare in batali'a dela Custozza, precum si la luptele ce au premersu si urmatu acéstei batalii.

Dela regimentulu de infant. Mecklenburg-Strelitz Nr. 31.

Cu medalia de argintu pentru bravura (virtute) cl. I fusera decorati:

Gregariu (Gemeiner) Alesiu Bumbu, conductorulu (Führer) Georgiu Musniagu.

Cu med. de arg. pentru bravura cl. II fusera decorati: Conduct. Vasiliu Ionutiu, corp. Alecsandru Petrutiu, gregarii: Vasiliu Puscasiu, Georgiu Paniti, Vasiliu Borci'a, Jure (?) Sacatiu, Mihailu Otietu, cornistulu Georgiu Burlianu, greg. Jure Dobra, I. Ganea, I. Gligoru, Petru Gligoru, Teodoru Georghiti'a, I. Bogdanu, serg. Georgiu Moldovanu, cond. Vasiliu Luca, serg. Ioane Rusau, vice corp. (Gefreiter) Stefanu Gavrilu, v. c. Ilia Voin'a, v. c. Ilia Sasu, gr. Jure Surdu, Jure Tolanu, v. c. Sim. Micu, gr. Georg. Cojocariu, Jure Jurgiu, Nicolae Popescu, v. c. Vasiliu Vladu, cond. Stefanu Bartosiu, cond. Bucuru Cruceanu, v. c. Vasiliu Comanicu, lemnariu Jure Sabu, Paulu Iliesiu, v. c. Nicolau Stanciu, v. c. Jure Munteanu, gr. I. Fratila, Dumitru Huliu, I. Munteanu, cond. Nicolae Barsanu, gr. Petru Avramu, Onoa Munteanu, I. Macariciu, corp. Nicolae Patea, v. c. Georgiu Vintianu, v. c. Lazaru Goga, gr. I. Palutiu, G. Fagarasiu, I. Henega, Teodoru Moldovanu, Samfiru Ciopea, Teodoru Istrate, I. Dragomiru, Samuilu Vintila, I. Borza, Chirila Serbu, Arone Angelu, Vasiliu Avramu, Georg. Caresiu, Chirila Negru, Bucuru Balosianu, Mateiu Borcia, v. c. I. Brezoiu, gr. I. Hili'a.

Dela reg. de inf. MDuce de Baden Nr. 50.

Cu medalia de aur pentru virtute fusera decorati stegariulu Mihaile Baitiu.

Cu cea de argintu cl. I: gr. Anca Miutiu, Ioane Chiuti'a, Georgiu Vintiu, Teodoru Poppu, corp. Samuilu Chevestui'a, v. c. Vasiliu Gui'a, gr. Iosifu Darbeiu, Filipu Onitiu, v. c. Georgiu Craciunu, gr. Iosifu Cristea, corp. Petru Sbutea, cond. Dionisiu Iliesiu, corp. Ionasiu Sid'a.

Cu cea de argintu cl. II: greg. Ioane Rus'a, serg. Ioane Stanciu, corp. Teodoru Vintila, gr. Vasilie Popa, lemn. Ioane Haiducu, gr. Simeonu Pragia, corp. Vasilie Voda, gr. Busianu Hendri'a, Mironu Cucu, cond. Mihaile Bozanu si Constantinu Oprisiu.

Laudati fusera pentru bravura:

V. c. Bujica (?), gr. Pavelu Udrea, Alecs. Cuid'a (?), cond. Teodoru Stoio'a, cond. Nicol. Cosm'a, corp. Simeonu Placintariu, cond. Teodoru Costinu, corp. Nicolae Romosenu, sergeantu Ioane Vlasa, gr. Pavelu Van'a si corp. Teodoru Chioreanu.

Dela reg. de inf. regele de Niederlande nr. 63 fusera decorati cu medalia de argintu cl. I.

Serg. Pahomie Ilieni, serg. Nicolau Mosor'a, serg. Paulu Poppu, cond. Ilia Colcea, Procopiu Roiciucu;

Cu medal'ia de argintu cl. II. Serg. Ioanu Hodoru, Sofroniu Micu, con. Iurinu Pecurariu, Bodare, corp. Basiliu Olariu, cornist. L. Lingurariu, lemn. Georgiu Sónca; laudati fusera v. cor. Ch. Floreanu, gr. Ioanu Papesanu, Iacobu Barbutiu, G. Sugariu si Teod. Baciu.

Dela regim. de inf. Ludovicu II. regele Bavariei nr. 5 fusera decorati cu medal'ia de arg. cl. I. Gr. Mich. Hodaou, cond. Ioanu Rolla, Alecsandru Popu, gr. N. Beresiu; ou medal'ia de arg. cl. II: cond. Ios. Dancu, Ios. Ioanovicu, corp. Al. Varg'a, v. c. Dem. Cióra, gr. Alecsiu Opinoeu, cond. Marcusiu, Fr. Achimu, Mihaile Aderianu, v. c. Andreiu Pipasiu, Lad. Vanci'a, gr. Georgiu Paticanu, Alecsandru Popu, Stefanu Popovicu, serg. Lad. Stocariu, cadetu Const. Cocióba, v. c. Vicent. Stoicovicu, cond. Iosifu Rodu, v. c. Georgiu Tulbul'a. Laudati fusera: gr. Ioane Cismasiu, Georgiu Tóderu, Paulu Buresiu, v. c. Georgiu Crainicu, Andreiu Varga, Lad. Papu, cond. Ioane Darabantu, corp. Ioane Babuciu, gr. Lad. Stanu, v. c. Ios. Crainicu, gr. Andr. Murghi, Ioane Huri'a, Mih. Patioanu, Ios. Milacu, Stef. Arcosi. —

Cronica estera.

ITALIA 11 Aug. Monitorul oficial din Paris aduce scirea importanta, cumca supracomandantul italianu generalulu Lamarmora a primitu armistiulu de patru septamani asié precum a voitu Austri'a, adica cu conditiune cá armat'a italiana se se retraga intre marginile regatului lombardo-venetianu, asié precum a fostu acelea, nu atatu pe tempulu pazei dela Campo-Formio (1797), pre candu adioa Napoleonu I. sparse republic'a Venetiei si o lasase Austriei, catu mai virtosu precum se aflá la an. 1815, candu Austri'a o luá a doua óra, adioa fara Istri'a, Görz, Gradisca si fara Dalmati'a, apoi cu atatu mai virtosu fara Tirolu. Armistiulu cu acésta conditiune este si subscrisu. Impregiurulu Venetiei remane unu milu de locu liberu pentru comunicatiune, pre catu tiene armistiulu. Austri'a si Itali'a negotiasa de a dreptulu, éra nu prin Franci'a. Foile publice italiene éra voru alarma pe natiune in contra regimului si a armatei, pentruca nu se tienu strinsu de principiulu nationalitatii si nu pretindu a lua dela Austri'a totu ce este italieneacu. Lasamu inse, ca si dela Austri'a se iau tieri numai cu armele, éra apoi italienii fusera batuti si astadata de catra austriaci pe mare si pe uscatu; lasamu ca Görz si Gradisca sunt multu mai pucinu italiene decatu nemtiesci si slovene, éra Dalmati'a in maiortatea sa precumpanitóre este slavóna, si pana la ocuparea Venetiei s'au tienu multe vécuri de Croati'a, respective de Ungaria, — dar' apoi déca italieni vréu se se tiena de principiulu nationalitatii, atunci se ia neaparatu si cantónele curatu italiene dela Elveti'a, insul'a Malta dela englesi si se reia Savoia (Sabaudia), pe care totu ei o deteá lui Napoleonu III. dupa resboiulu dela 1859 cu o nespusa usoritate de minte, din cauza ca Savoia (cu Nizarta) este Pórt'a Franciei catra Itali'a, preste acésta ea érá léganulu casei domnitóre a regelui Victoru Emanuelu.

PRUSIA. Berolinu. Ceea ce regele Prusiei a datu lumii se prícepa din ouventulu seu de tron, incepe a se da pe facia. Famili'a domnitóre din Hanover'a caduse la grati'a prusianului, pentru cá se'i lase tronulu si domni'a. Ci dupa unu telegramu oficialu sositu dela 12 Aug. regele tramise pe principele Ysenburg la regin'a Hanoverei, pentrucá se'i spuna curatu, cumca de independinti'a acelei tieri nu mai póte fi vorba.

Se cuvine a sci si a ne insemna fórte bine, ca partit'a Prusiei, séu déca mai voiti, partit'a ununii germane in Germani'a propria e mare. Numai asié se si potu explica númerocele victorii ale Prusiei. Necum poporulu, dara nici armatele multoru staturi germane n'au tienu cu domnitorii lor, éra unii din acestia inca s'au portatu cá nisce poltroni. Astadi cum stau lucrurile tóta speranti'a catorva domnitori din Germani'a este pusa in Franci'a si Rusi'a, din cauza ca ambele acestea ataturi nu potu suferi o Germania de 40 milióne in vecinatatea lor; preste acésta mai multe case domnitóre din Germani'a sunt rudite de aprópe cu cas'adomnitóre a Rusiei. —

Romani'a.

Primulu dela Vien'a urmatórea scire de mórte: B. G. Popovici comersante romanu de aici instintiadia, cumca marele barbatu alu Romaniei

Anastasiu Panu

fostu ministru mai de multeori, Locoteninte domnescu in Moldova, si Auctorul Uniunei Principatelor romane, astadi la 2 óre dupa ameadu in etate de 48 ani a incetatu diu viatia.

Sunt invitati toti romanii si filo-romanii la 9 Aug. a asista la serviciulu funebru in capel'a greco-orientale (Stadt Haffnersteig) la 11 óre dimineatia, de unde apoi cortegiulu cu remasitele s'ale se va espeda dupa ordinulu guvernului romanu prin vaporu la Giurgiu.

Vien'a 26 Iulie 7 Augustu 1866.

Bucuresci, 10 Aug. Citimu in foile publice din capitala.

Consiliulu Ministriloru, 26 Iuliu 1866.

Avemu durerea de a insciintia incetarea din

viatia a inaltimei s'ale regale Antonie Egor Carolu Fredericu principe de Hohenzollern, fratele Mariei S'ale Domnitorului.

Luarea doliului, care va incepe de poimane Joi 28 Iulie, s'a hotaritu in modulu urmatoru:

Cas'a domnescá, pentru doua luni, armat'a pentru optu dile, muzicele regementelor nu canta optu dile, ministrii voru purta trei septamani doliulu la bratiulu stingu, tóte persónele care se voru presentá la Maria S'a, pentin visite, in timpu de dóa luni, voru veni in haine negre.

Acestei sciri, cumsi celeilalte despre mórtea renumitului, insa multu nefericitului barbatu Anastasiu Panu, mare romanu si mare patriotu, diariulu „Romanulu“ dedica unu articulu de fondu, dintru care noi pentru angustimea spatiului scótemu numai urmatórele pasage.

„Doua sciri dureróse, doua doliuri nationale, putemu dice, avemu a deplange astadi. Un'a mórtea fratelui Domnitorului nostru, principele regale Antonie, cealalta mórtea lui Anastasiu Panu.

Doliulu este nationale, ca-ci din diu'a in care camer'a a acordatu nationalitatea principelui regale, Carolu Antonie de Hohenzollern, si fi sei sunt Romani.

Este nationale, ca-ci prin suirea pe tronulu Romaniei a principelui regale Carolu de Hohenzollern, precum elu s'a legatu cu Romani'a, s'a incarnatu, cá se dicemu asia, cu densa in fericire si in durere, totu astufeliu si Romani'a s'a intrunitu cu anima, cu famili'a Domnitorului si fericirea si glori'a precum si durerile ei sunt si ale nóstre proprie.

Este nationala, ca-ci principele Antonie a combatutu cu eroismu, si 'n primavéra vietiei, si a datu vietia, pentru unire, precum ilustrulu seu parinte s'a fostu datu unu tron pentru acestu mare principiu.

Aflamu, ca natiunea a inceputu indata a da semne ca simte c'acestu doliu este nationale. Intreprinditorii de gradini publice au facutu cunoscutu, ca pentru trei dile nu voru avé muzice in stabilimentele lor. Municipalitatea Bucuresciloru a manifestatu domnitorului simtintele de durere alu cetataniloru, si l'a asicuratú ea in patria sea cea noua, va gasi tóte consolarile ce póte gasi una anima simtitoria in asemene dureróse si ireparabile perderi.

Si n'ar dice cineva ca Provedintia. ce totu deauna a veghiatu asuprane si nea condusu, cu tóte raticirile, cerbiciele si nesciinti'a nóstra, pe calea mantuirii, a voitu s'acumu, prin una durerósa letiune se ne arate catu trebuie se ne intrunim cu durerile capului statului? Pe candu principele Antonie isi da sfirsitul, platindu cu sangele seu, cu viéti'a sea unitatea Germaniei, simbolulu celu mai mare alu unirii acestoru doue principate, Anastasiu Panu, isi da si elu sfirsitul in Vien'a totu fiindu c'a luptatu cu atata amóre pentru unire si consolidarea nationalitatii séle.

Nu este nici unu romanu care se nu ounósca si talentulu si virtutile civice ale lui Anastasiu Panu. Nu este nici unulu care se nu cunósca patriotismulu, inteliginti'a, virtutea si tari'a romanésca cu care a luptatu Anastasiu Panu cá membru alu locotenintiei domnesci, astufeliu incatu totu au recunoscutu ca 'n mare parte lui datorim isbend'a, elu a devenitu personificarea unirii, si fara ca cu acésta se se radice in nimicu, meritulu celorlalti. Nu este nimine care se nu scie cu catu devotamentu, cu catu talentu si cu ce taria a luptatu necontenitu pentru consolidarea unirii s'a libertatii si cum, indata ce libertatea fu ucisa, si unirea, esistintia natiunii compromise prin actulu de la 2 Mai 1864, acea lovire fu atatu de simtitiu de dinsulu, in catu cu perderea lor elu isi perdú si mintile. Cei vechi diceau, candu una natiune cadea in slavia, ca Dumnedieu i-a luatú sufletulu. N'amu putea óre dice si noi ca Dumnedieu, in diu candu vedim ca romanii s'au perdutu sufletulu, a luatú mintile celui mai demnu dintre noi, cá se ne arete catu amu perdutu si se ne destepte prin acea lovire! Romanii in sfarsitu s'au desteptatu, si astufeliu Panu, avendu acum implinita misiunea sea, au trecutú in cealalta viétiá.

Se purtamú inse trei dile doliulu nationale, ca astufeliu onorandu memori'a acestui mare si virtuosu barbatu, se ne onoramú pe noi insine, si se ne'ntrunim, ca se dicemu asia cu sufle-

tulu seu, spre a putea in viitoru se scimu se mergemu cá nisce adevérati romani pe calea cea frumósa a virtutii s'a unitatii nationale atatu de putericu insamnatu de densulu.

Aflamu ca guvernulu, indata ce a aflatu ca Panu este in agonia, a telegratu la Vien'a a i se balsami trupulu s'alu porni in tiérra. Multiamimú guvernulu pentru acestu actu de religiositate nationale, sii supunemu cu respectu si opiniunea nóstra.

Credemu c'aru trebui adusu in Bucuresci si inormntatu cu pompa nationale, pe délulu mitropoliei in faci'a palatulu nationale. Credemu si suntemu sicuri, ca natiunea va voi si adunările voru vota, a i se radica aici unu monumentu; a se plati de catre natiune detoriile sale, a se face una pensiune viagiaria mamei si sororiloru nemaritate ale ilustrului, elocuintelui, virtuosului si nenorocitului nostru compatriotu, Anastasiu Panu.

Catu daspre noi, ne inchinamu cu amóre si cu respectu, naintea t'a, Anastasiu Panu, si ceremu cu ardóre bine cuventarea t'a asupra acestei natiuni, ce atatu ai iubitú-o, pentru care n'a sciatu séu n'a pututu pana acum se-ti dea cea ce ti se cuvneau.

Pana aici „Romanulu.“

Anast. Panu nascutu din o familia fruntasia moldovéna fusese cunoscutu in persóna la multi dintre compatriotii nostrii. Panu in juneti'a sa persecutatu cu mai multi altii de fostulu Domnu Mich. Sturdza in Martiu 1848 scapá aici la noi, eara in Maiu se aflá si densulu cá privitoru la adunarea nationala din Blasiu impreuna cu repaus. Petru Casimiru, cu Const. Negri, unu Cantacusinu, unu Balsiu, Georgie Siouu, Rusu, Alecs. Cusa (fostulu Domnu) si altii, ale caroru nume nu ne obvinu cu grab'a. In vér'a anului 1849 pre candu rusii implusera prinsoarele lor cu romanii transilvani, Anast. Panu si fratii Hormuzache avura curagiulu a cerceta pe G. Baritiu in prinsórea ostasiésca dela Cernauti, unde'la adusesera cosacii din Stockhaus dela Ploiesci, in care'lu aruncasera dupace mai anteiu fusese depredatu cu totulu prin insurgenti. An. Panu a fost si dupa aceea unulu dintre cei mai sinceri aparatori si amici ai romaniloru transilvani persecutati cá romani. In Ian. 1859 Panu era dintre cei dintei candidati la domnia si cu totu dreptulu, ca luptele lui pentru patria au fostu din cele mai extraordinarie, insa abnegarea lui de sine a fostu totu asié mare si — anume in Principate — fórte rara, ceea ce elu a demustratu lumii cá locutiitoru, cá ministru, cá deputatu, cum si cá omu privatu. Panu cá oratoru avea unu fermecu, carui nici o minte si inima nestricata nu potea se resiste; insa vai, egoismulu incarnatu fú totusi mai tare decatu poterea ouventului! Atunci Panu desamagitu amaru si desperatu cumca natiunea sa niciodata nu va mai fi in stare de a esi la unu limanu siguru, isi perdú, precum ne spune si „Romanulu“, mintile si asié in acea stare tú condusu la Vien'a spre unu felu de cura, unde insa i se oiontà si firulu vietii.

Atata din partea nóstra in memori'a acelu mare patriotu; mai departe amicii sei cu carii Panu a petrecutu mai tóta viéti'a, voru ingriji pentru o biografia bine scrisa.

De catra inaltele Locuri sunt oprite mai de curendu urmatórele carti:

1. „Die Einziehung der Kirchen-, Stifts- und Klostersgüter.“ Historische Skizze mit einem Anhang: „Geld für Oesterreich.“ Von Dr. J. Pfeffer. Leipzig. Verlag von Kollmann 1866.
2. „Die constitutionelle Unabhängigkeit Siebenbürgens.“ Von J. F. Neigebauer. Breslau. Verlag von Joh. Urban Kern. 1862.

Cursurile la bursa in 14. Aug. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 10 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ 50 „
London	—	—	127 „ — „
Imprumutulu nationalu	—	—	64 „ 85 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	60 „ 25 „
Actiile bancului	—	—	725 „ — „
„ creditului	—	—	143 „ 10 „

Obligatiile desarcinarii pamentului in 9. Aug. 1866:

Bani 60:50 — Marfa 61 75